

INTRODUKTION

**ved professor, dr. phil. Henrik Poulsen
og lektor, dr. phil. Jens Mammen,
Psykologisk Institut, Aarhus Universitet.**

Det foreliggende manuskript er på flere måder usædvanligt i dansk psykologisk sammenhæng. Der er ikke i mange år i Danmark fremkommet et psykologisk arbejde, der i den grad forsøger at give et samlet billede af psykologiens grundlæggende problemer og deres historie. Dertil kommer, at forsøget må siges at være særdeles vellykket ikke blot ved at give sammenhæng og overblik, men derudover ved at være præget af stor originalitet og en meget pædagogisk og engagerende form. Originaliteten viser sig både ved den måde, hvorpå videnskaberne - og specielt psykologiens - udvikling forstås og fremstilles, og ved den måde, hvorpå forfatteren meget velargumenteret foreslår løsninger på en række af psykologiens hidtil uløste gåder.

Arbejdet har i sin fremstillingsform et vist skitsepræg, hvilket blandt andet hænger sammen med dets tilblivelse som opsummering af et undervisningsforløb på Psykologisk Institut, Aarhus Universitet. Mange steder er den direkte henvendelsesform til deltagerne bevaret, ligesom der f.eks. er henvisninger til begivenheder i det lokale faglige miljø.

Dette præg kunne naturligvis være elimineret ved en gennemarbejdning og omskrivning af manuskriptet, som imidlertid ville have lange udsigter. Vi har derfor presset Niels Engelsted til at udgive manuskriptet i den foreliggende form, dels fordi vi mener, at der i universitetsundervisningen i psykologi er et stort og akut behov for en generelt introducerende tekst som denne, og dels fordi vi mener, at den lille afvigelse fra de akademiske normer, som her er tale om, ikke går ud over fremstillingens kvalitet, og iøvrigt kan have sine pædagogiske fordele.

Manuskriptet har i enkelte eksemplarer cirkuleret blandt studerende og lærere ved Psykologisk Institut, Aarhus Universitet og har allerede givet anledning til en livlig debat. Uanset om læserne har været enige med forfatterens konklusioner, har manuskriptet virket usædvanligt inspirerende og har defineret en begrebsmæssig ramme, som der har kunnet arbejdes videre med. Der er tale om begreber, som både er præcise og rummelige nok til at sammenfatte en stor mængde af de erfaringer, der ellers er knyttet til mere snævre og gensidigt udelukkende teorirammer, som har præget psykologiens brogede historie.

Bogens store force som introducerende tekst er blandt andet, at den i kraft af det ovennævnte evner at reducere den forvirring, der ellers let præger et begyndende studium af psykologien, uden at det er gået ud over mangfoldigheden af teorier og synspunkter, som præsenteres.

Bogens metode er grundlæggende historisk. Det gælder første binds fremstilling af de forskellige psykologiske teorier, der anskues som momenter i en samlet videnskabshistorisk udviklingsproces fra oldtiden til i dag. Og det gælder for andet binds fremstilling af psykens udvikling fra de simpleste livsformer til det moderne menneskes virksomhed og bevidsthed. I kraft heraf er bogen både en introduktion til psykologihistorien og til psykens egen historie, dvs. både dens naturhistorie og dens samfundshistorie.

Men bogen er på trods af, at den begynder "med Adam og Eva" i mere i een forstand, og på trods af sin almene tilgængelighed også i høj grad et originalt forskningsmæssigt bidrag til psykologien, som vi håber både vil vække til debat og stimulere den videnskabelige proces.